

POC
OKAY

DOLSKA DOLEN
POLAND

okay

tekst
KLAASSTMA

INDEX

Władysław Baliński
Saving and making a profit 5
Bezpiecznie i z zyskiem
Mit Sicherheit und Gewinn

Investors meet on Nowy Świat 15
Inwestorzy spotykają się przy Nowym Świecie
Die Investoren haben ihren Treffpunkt in der Nowy-Świat-Straße

Krzysztof Naumienko
Warsaw Phenomenon 20
Fenomen Warszawy
Phänomen Warschau

The Hotel Jan III. Sobieski 33
Hotel Jan III Sobieski zaprasza
Das Hotel Jan III. Sobieski lädt ein

Fly with LOT through the years 36
LOT przez lata
Ein LOT-Flug durch die Geschichte

The unquestioned leader 43
Niekwestionowany lider
Der unbestrittene Spitzenreiter

Tradition and advancement of the Wielkopolska Region 49
Wielkopolska tradycja i nowoczesność
Die Großpolnische Tradition und Modernität

Wiesław Olszewski
Bydgoszcz. An excellent business city in Poland 54

Polish ferry magnate 60
Promowy potentat
Der Fähreriese

Marek Kamiński
On the way to the North Pole 64
Po drodze na biegun
Der Nordpol liegt unterwegs

Gdynia - a city of open-minded people 70
Gdynia - miasto ludzi otwartych
Gdynia - eine Stadt offener Menschen

A gallery in your wallet 78
Galeria w portfelu
Galerie in der Brieftasche

The Nowy Sącz Silicon Valley 82
Nowosądecka krzemowa dolina
Das Silicon Valley von Nowy Sącz

Mangha 86
Centre of Japanese Art and Technology in Cracow
Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej w Krakowie
Das Krakauer Zentrum für Japanische Kunst und Technik

Jerzy Owsiak
Great Band of Christmas Aid 91
Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
Das Große Orchester für Weihnachtshilfe

Krzysztof Zanussi
About the "Polish cinema" 96
O „polskim kinie”
Einiges zum „polsischen Kino”

Józef Kański
Chopin Competitions 101
Z rozmyślań o Konkursach Chopinowskich
Einige Überlegungen zu den Chopin-Wettbewerben

Time for SONY 106
Czas na SONY
Zeit für SONY

Cezex - a dynamic company 111
Cezex - firma dynamiczna
Cezex - ein expandierendes Unternehmen

Seeking theatre 115
Teatr poszukujący
Das Theater auf der Suche

Aleksander Wolszczański
On the other side of the Moon 124
Po drugiej stronie Księżyca
Jenseits des Mondes

Marek Niedźwiecki
Basia 134

Beata Joanna Bochińska
Art as pure as glass 138
Sztuka czysta jak szkło
Glasreine Kunst

Welcome to Orbis Hotels 143
Zapraszamy do hoteli Orbisu
Willkommen in den Orbis-Hotels

Marek Czasnojęc
The Polish landscape 148
Krajobrazy polskie
Polnische Landschaften

Mazury 154
Leszek Mazan
Oh, Cave 172
O Jamo, Jamo!
Oh, Du meine Höhle!

The Wavel castle - a jewel in Europe's crown 178
Zamek Wawelski - klejnot w koronie Europy
Schloß Wawel - ein Kleinod in Europas Krone

The Himalayas are for people too 185
Himalaje też są dla ludzi
Der Himalaja ist ja auch für die Leute

Companies presented editorially and advertisers 191
Firmy zamieszczające artykuły promocyjne i reklamy
Die in Text präsentierten Unternehmen und Inserenten

TEATR POSZUKUJĄCY

There is a book published a few years ago that contains a photographic recording of successive performances given by Scena Plastyczna KUL. The existential and metaphysical content of Leszek Mądzik's artistic visions conveys a message, best summarized in the title of this interesting publication "Życie ku śmierci" (Life Towards Death), a universal message which calls forth a strong response in the world. I mention this book not only because it records an original stage concept, one of the most fascinating in avant-garde Polish theatre. The book shows us that Polish theatre demonstrates unique and distinct phenomena as well. It cannot be classified and defined easily - both for the way it is selected to reach the essence of the theatre, a new approach in an artistic search and the philosophical, ethical and sociological reflection accompanying the search.

This theatre is called differently: seeking, independent or alternative. In various ways it aims to grasp the core of the phenomenon known as theatre, examines ultimate borders of its theatrical nature and inquires into unconventional possibilities of social communication. It enters realms so far unknown to the theatre. But, most important of all, it asks questions - addressed to itself and to the world in times when it is so easy to shy away from responsibility, from looking for an answer.

Jest taka książka, wydana kilka lat temu - fotograficzny zapis kolejnych spektakli Sceny Plastycznej KUL. Egzystencjalna i metafizyczna problematyka wizji plastycznych Leszka Mądzika niesie ze sobą przesłanie, które zamyka się w tytule tej ciekawej publikacji - „Życie ku śmierci”, przesłanie uniwersalne, znajdujące głęboki oddźwięk w świecie. Jeśli wspominać tę książkę, to nie tylko dlatego, że dokumentuje oryginalną koncepcję sceniczną, jedną z najciekawszych w nurcie awangardowego teatru polskiego. Książka uzmysławia, że istnieją w polskim teatrze zjawiska wyjątkowe i odrębne. Niełatwo dają się sklasyfikować i wtłoczyć w ramy gotowych formuł. I to zarówno z uwagi na wybór drogi docierania do istoty teatru i nowatorstwo artystycznych poszukiwań, jak i towarzyszącej tym poszukiwaniom refleksji filozoficznej, etycznej czy wreszcie socjologicznej.

Różnie się go nazywa - teatr poszukujący, niezależny, alternatywny. Różnymi drogami zmierza do uchwycenia istoty zjawiska, jakim jest teatr, sprawdza ekstremalne punkty jego teatralności, bada niekonwencjonalne możliwości komunikacji społecznej. Wkracza w przestrzenie teatrowi nieznane. Ale przede wszystkim stawia pytania - sobie i światu, w czasach, w których tak łatwo uciec od odpowiedzialności, od szukania odpowiedzi.

Vor einigen Jahren wurde ein besonderes Buch mit photographischer Aufzeichnung aller Vorführungen der Plastikbühne der Katholischen Universität Lublin herausgegeben. Die existentielle und metaphysische Problematik der plastischen Visionen von Leszek Mądzik bringt eine universelle Prämisse, die weltweit einen beachtlichen Widerhall findet und die mit dem Titel dieser interessanten Veröffentlichung - „Todeswärts leben“ - zum Ausdruck kommt. Meiner Erinnerung an dieses Buch liegt nicht nur die Tatsache zugrunde, daß hierin ein originelles Bühnenkonzept, eines der interessantesten in der Avantgarde-Strömung des polnischen Theaters, dokumentiert wird. Durch dieses Werk wird man sich dessen bewußt, daß im polnischen Theater außerordentliche und besondere Phänomene präsent sind, die kaum einzuordnen und in den Rahmen fertiger Formeln nur schwer hineinzupressen sind, und zwar im Hinblick auf den gewählten Weg, das Wesen des Theaters zu ergründen, ferner auf bahnbrechende Kunststreichchen und die damit verbundenen philosophischen, ethischen und nicht zuletzt soziologischen Überlegungen.

Es wird recht verschieden bezeichnet, so daß es als suchendes, unabhängiges oder alternatives Theater auftritt. Es ist darum bemüht, das Wesen des Theaters als Phänomen auf verschiedenem Wege zu erfassen, extreme Punkte des Theatralischen zu untersuchen und unkonventionelle Möglichkeiten der sozialen Kommunikation zu prüfen. Es kommt mit Bereichen in Berührung, die dem Theater unbekannt sind. Es ist aber seine Art, Fragen zu stellen, gerichtet an sich selbst und die Welt, und dies in einer Zeit, da die Flucht von der Verantwortung für die Suche nach der Antwort so leichtfällt.

TEATR ÓSMEGO DNIA POZNAŃ

We could call it "the theatre of the road" not only literally (its permanent seat since 1992 and emigration in the 1980's), but also in the meaning of knowing and recognizing what is outside and inside. Intellectual trips, spiritual activity, reaching your own sensitivity - constant self-development is the duty of each actor in this theatre, where experience and feelings in collective creation turn into a performance. Its mode of existence consists in the integrity of life and art, while its moral duty is to bear witness to reality and judge it without overlooking itself. Described as "political theatre" and "the conscience of the 1970's and 1980's", showing disrespect towards authorities and proclaiming itself in favour of complete freedom of choice, Teatr Ósmego Dnia has always taken up issues vital for people and their lives enriching these matters with a universal dimension. It has given over 30 premieres in the 30 years of its operation, appearing in almost all European countries.

AKADEMIA RUCHU WARSZAWA

"... we do not practice theatre. We practice the Academy of Movement, a certain process of activity, in interpenetration of the artistic and the social," says Wojciech Krukowski, founder of Akademia Ruchu (1973), an interdisciplinary creative group which acts on the border between the theatre, arts and film, and whose language of expression combines elements of the visual theatre, performance and artistic action. A permanent feature of the team's work is constant interpenetration of life and art. The ordinary conveyed in an unchanged form enters the realm of art - the stage or gallery - and enriches its anthropological vision; here the actor does not play but presents. The team has worked out its own unique style in the open space of a city, where art being out in the street and backyard creates particular interpretations of everyday life.

Akademia Ruchu has displayed its performances and street events all over Europe, in both Americas and Japan, distinguishing itself due to the specific character of its shows.

SCENA PLASTYCZNA KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO LUBLIN

For 25 years Leszek Mądzik's theatre has been functioning in modern Polish culture as something extraordinary. This is also how the world sees it. In all of its performances the theatre, which we may call existential (Christian existentialism), deals with the most profound experiences, those which are most deeply rooted in man. "Love, faith, sanctity, fright, a feeling of finitude and death - these are the things that fill the space of shows," says their author. This theatre works without words and plots, and all of its components demonstrate artistic values. The most significant element remains space - shaped by light and darkness thus acquiring depth and dimensions, fully integrated with music which gives the

TEATR ÓSMEGO DNIA POZNAŃ

Można powiedzieć „teatr drogi”, nie tylko w sensie dosłownym (stała siedziba dopiero od 1992 r., emigracja lat 80.), ale i dochodzenia do poznania i rozpoznania tego, co na zewnątrz i co wewnątrz. Podróże intelektualne, aktywność duchowa, docieranie do własnej wrażliwości - ciągły rozwój jest obowiązkiem każdego aktora w tym Teatrze, gdzie doświadczenia i przeżycia w zbiorowej kreacji zamieniają się w spektakl. Sposobem jego istnienia jest integralność życia i sztuki, obowiązkiem moralnym - świadczyć o rzeczywistości, ale również ją osądzać, nie pomijając siebie. Określany jako teatr polityczny, sumienie lat 70. i 80., odrzucający autorytety i opowiadający się za absolutną wolnością wyboru, Teatr Ósmego Dnia zawsze podejmował istotne dla ludzi i ich życia problemy, nadając im uniwersalny wymiar. Przygotował ponad 30 premier w ciągu 30 lat istnienia, wystąpił niemal we wszystkich krajach Europy.

AKADEMIA RUCHU WARSZAWA

... nie uprawiamy teatru. Uprawiamy Akademię Ruchu, pewien proces aktywności, we wzajemnym przenikaniu tego co artystyczne, i tego co społeczne - powiada Wojciech Krukowski, założyciel (1973 r.) Akademii Ruchu, interdyscyplinarnej grupy twórczej, poruszającej się na pograniczu teatru, sztuk plastycznych i filmu, której język artystyczny łączy cechy teatru wizualnego, performance i akcji plastycznej. Stałą cechą pracy zespołu jest nieustanne przenikanie życia i sztuki. Codziennosc, przeniesiona w nie zmienionej formie, wkracza w przestrzeń sztuki - sceny czy galerii - wzbogacając jej więź antropologiczną; tutaj aktor nie gra, ale przedstawia. Zespół wypracował własne i oryginalne doświadczenie działań w otwartej przestrzeni miasta, gdzie sztuka, wychodząc na ulice i podwórka, tworzy szczególne interpretacje życia codziennego.

Spektakle i akcje uliczne Akademii Ruchu prezentowała w całej Europie, obu Amerykach i Japonii, wyróżniając się specyficznym charakterem występów.

SCENA PLASTYCZNA KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO LUBLIN

Teatr autorski Leszka Mądzika od 25 lat istnieje we współczesnej kulturze polskiej jako zjawisko wyjątkowe. Tak też postrzegany jest na świecie. Teatr, który można określić jako egzystencjalny (egzystencjalizm chrześcijański), we wszystkich spektaklach dotyczy przeżyć fundamentalnych, najgłębiej tkwiących w człowieku - „miłość, wiara, świętość, przetrwanie, poczucie skończoności, śmierć - oto co załadnia przestrzeń spektakli” - mówi ich twórca. Teatr, który obywa się bez słów i fabuły, którego wszystkie komponenty mają walor plastyczny. Najważniejsza jest przestrzeń, modelowana światłem i ciemnością, zyskująca poprzez grę tych czynników głębię i rozmiary, zintegrowana z muzyką, tworzącą klimat emocjonalny widowiska. W tej przestrzeni dzieją się „zdarzenia” - sekwencje obrazów, gdzie człowiek, jako

TEATR ÓSMEGO DNIA POZNAŃ

Hierauf trifft die Bezeichnung „Theater unterwegs“ zu, und zwar nicht nur im wortwörtlichen Sinne (fester Sitz erst seit 1992, Emigration der 80er Jahre), sondern auch im Hinblick auf die Art und Weise, wie zu der Erkenntnis des Äußeren und Inneren gelangt wird. Intellektuelle Reisen, geistige Aktivitäten, Ergründung der eigenen Sensibilität und permanente Weiterentwicklung sind in diesem Theater, in dem die Erfahrungen und Erlebnisse durch eine kollektive Kreation in ein Schauspiel umgesetzt werden, des Schauspielers Pflicht. Die Integrität von Kunst und Leben ist die Art des Theaters zu existieren, die Widerspiegelung und Beurteilung der Realität, ohne sich selbst auszulassen, sind dessen moralische Pflicht.

Es wurde auch als politisches Theater und das Gewissen der 70er und 80er Jahre bezeichnet, indem es jegliche Autoritäten verwarf und sich für die absolute Freiheit der Wahl einsetzte. Das Teatr Ósmego Dnia (zu Deutsch: „Theater des Achten Tages“) hat immer Probleme angesprochen, die für die Menschen und deren Leben von existenzieller Bedeutung waren. Diesen Problemen wurde dabei eine universelle Dimension verliehen. Während seiner 30 Jahre langen Tätigkeit hat das Theater über 30 Uraufführungen vorbereitet und ist in fast allen Ländern Europas aufgetreten.

AKADEMIA RUCHU WARSZAWA

... Theater machen wir nicht. Wir machen eine Bewegungsakademie, einen Aktivierungsprozess, indem wir das Künstlerische und das Soziale zu durchdringen suchen“ erzählt Wojciech Krukowski, Begründer (1973) der Bewegungsakademie, einer interdisziplinären Künstlergruppe, die sich im Grenzbereich zwischen Theater, Plastik und Film bewegt und deren künstlerische Sprache die Wesenszüge des visuellen Theaters, der Performance und der Plastik-Aktion vereint. Die Arbeit dieser Truppe ist darauf ausgerichtet, Leben und Kunst permanent zu durchdringen. Die in einer unveränderten Form umgesetzte Alltäglichkeit gelangt nun in den Bereich der Kunst, der Bühne bzw. der Galerie, indem deren anthropologische Vision bereichert wird. Der Schauspieler hat hier nicht zu spielen, sondern darzustellen. Das Team hat seine eigenen, originellen Erfahrungen im Zusammenhang mit Aktivitäten im freien Stadtraum ausgearbeitet, indem es auf die Straßen und Höfe hinausgeht, womit es ganz besondere Interpretationen des täglichen Lebens schafft.

Seine Vorführungen und Straßenaktionen hat die Bewegungsakademie in ganz Europa, Nord- und Südamerika sowie in Japan präsentiert, wobei für ihre Aktivitäten ein eigentümlicher Charakter kennzeichnend war.

SCENA PLASTYCZNA KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO LUBLIN

Das Autorentheater von Leszek Mądzik besteht seit 25 Jahren und stellt in der polnischen Kultur ein ganz besonderes Phänomen dar. So wird es auch

performance an emotional climate. The space is filled with "events" - sequences of pictures where man appearing rather as a symbol and a sign is almost always present, where the reality of human existence is revealed.

TEATR PROVISORIUM Limax

It has been in operation for 20 years. Renowned in Poland and abroad, awarded at festivals, including Edinburgh's Fringe First in 1992, it is one of the most consistent groups in regards to asking questions about universal issues and trying to provide up-to-date answers in today's constantly changing reality. Frugal in means of expression and openly voicing its opinions, the team always speaks in favour of everybody's right to live with dignity as well as to enjoy freedom of speech, religion and choice. Developing its artistic method on the basis of experiences from Grotowski's Teatr Laboratorium, the group builds its own poetics and style. It makes use of texts representing all periods - from the Bible and Homer to modern authors, and writes its own scripts for performances, too.

TEATR KANA Szczecin

The group originated in 1979 and through successive performances it attained its best productions: "Moskwa-Pietuski" and "Noc". Zygmunt Duciński, its author, describes the theatre as a "peculiar mystery on the way to grasping structural identity," where "everything happens in the works and ethical levels," where literature of high artistic aspirations is combined with the reality of new art, and where the actor, through his personality, testifies to the truth about man. However,

symbol raczej i znak, obecny jest zawsze; ujawnia się rzeczywistość ludzkiego bytu.

TEATR PROVISORIUM Limax

Istnieje od 20 lat. Znany w Polsce i za granicą, nagradzany na festiwalach (m.in. Fringe First w Edynburgu - 1992 r.) jako grupa, jedna z najbardziej konsekwentnych w stawianiu pytań o sprawy uniwersalne i aktualizowaniu prób odpowiedzi we wciąż zmieniającej się rzeczywistości. Oszczędny w środkach wyrazu, odważny w wyrażaniu sądów, zawsze upominający się o prawa do godnego życia dla wszystkich, o prawa człowieka do wolności słowa i sumienia, do wolności wyboru. Korzystając w metodzie twórczej z doświadczeń Teatru Laboratorium Grotowskiego, buduje swą własną poetykę i styl. Wykorzystuje teksty wszystkich epok - od Biblii i Homera po autorów współczesnych, pisząc też własne teksty do kolejnych przedstawień.

TEATR KANA Szczecin

Powstał w 1979 r., poprzez kolejne spektakle dojrzewiając do najlepszych: „Moskwa-Pietuski” i „Noc”. Jego twórca, Zygmunt Duciński, określa ten teatr jako „swoiste misterium na drodze do uchwycenia tożsamości strukturalnej”, gdzie literaturę o wysokich aspiracjach artystycznych łączy się z rzeczywistością nowej sztuki, gdzie aktor swoją osobowością ma zaświadczyć prawdę o człowieku. Egzistencjalna problematyka przedstawiana w: samotność, przecucie śmierci, powanie miłości i Boga, kryje się często za autoironią, błaznada, karnawałowym śmiechem. Spektakle Teatru prezentowane

weltweit wahrgenommen. Dieses Theater, das als ein existentielles im Sinne des christlichen Existenzialismus bezeichnet werden kann, spricht mit allen seinen Vorführungen fundamentale Empfindungen an, die im Menschen am tiefsten verwurzelt sind - „Liebe, Glaube, Heiligtum, Schrecken, das Gefühl der Endlichkeit, Tod - das ist es, was den Vorführungsraum erfüllt“ erzählt ihr Schöpfer. Ein Theater, das ohne Wort und Fabel auskommt und dessen sämtliche Komponenten plastische Züge aufweisen. Am wichtigsten ist der Raum, der mit Licht und Dunkelheit gestaltet wird und der durch ein Spiel dieser Faktoren an Tiefe und Dimension gewinnt. Dieser Raum ist mit der das emotionelle Klima des Schauspiels prägenden Musik integriert. In diesem Raum geschehen „Ereignisse“, Bilderfolgen, in denen der Mensch, meist als Symbol und Zeichen, immer präsent ist und in denen die reale menschliche Existenz zum Ausdruck kommt.

TEATR PROVISORIUM Limax

Das Theater ist seit 20 Jahren tätig und sowohl in Polen als auch im Ausland wohl bekannt. Mit vielen Preisen ausgezeichnet (u.a. mit dem Fringe First auf den Festspielen im Jahre 1992 in Edinburgh). Als Gruppe ist das Theater konsequent darum bemüht, in der im ständigen Wandel begriffenen Realität Fragen nach universellen Problemen zu stellen und die Antworten hierarchisch zu aktualisieren. Es werden nur wenige Ausdrucksmitel eingesetzt, dagegen viele Urle geäußert.

the existential issues raised in performances - loneliness, a premonition of death, a search for love and God - are often hidden behind self-irony, buffoonery and carnival laughter.

The theatre has given shows in Berlin,

Moscow, Amsterdam and London. Invited to participate in the Edinburgh festival twice, the group won the Fringe First award for an eminent theatrical performance and the international theatre critics' prize in 1994.

TOWARZYSTWO „WIERSZALIN” - TEATR

STWARZAŁO SIĘ W BIELISTOKU

Fascination with the cultural and religious heritage of the Polish-Belorussian borderland has shaped both the characteristic aesthetics of this

były w Berlinie, Moskwie, Amsterdamie i Londynie. Dwukrotnie zaproszony na festiwal w Edynburgu, został uhonorowany nagrodą Fringe First za wybitną kreację teatralną i nagrodą międzynarodowej krytyki teatralnej (1994 r.).

TOWARZYSTWO „WIERSZALIN” - TEATR

STWARZAŁO SIĘ W BIELISTOKU

Fascynacja dziejczym pograniczem (...) ukształtowała zarówno charakterystyczną estetykę tego Teatru, jak i jego światopoglądową perspektywę. Oblicze Teatru cechuje iscie plebejska, zgrzebna prostota, bezceremonialna naiwność, która miesza hierarchię, niskie łącząc z wysokim, uświęcając bluźnierstwo i zeświecczając świętość, w nadziei, że dobro można oddzielić od zła, granicę zaś między nimi win-

wobei das Recht auf würdevolles Leben, Rede, Gewissens- und Wahlfreiheit für alle immer wieder betont wird. Was den Schaffensaspekt anbelangt, werden die Erfahrungen des Theaters Laboratorium von Grotowski in Anspruch genommen, indem die eigene Ausdrucksweise und der eigene Stil geprägt werden. Es werden Texte aus allen Epochen verwertet, und zwar von der Bibel und von Homer bis hin zu den zeitgenössischen Autoren und eigenen Texten.

TEATR KANA SIEZYZY

1979 entstanden und dann durch die nachfolgenden Vorführungen immer reifer geworden mit den Schauspielen „Moskau-Pjetuschki“ und „Die Nacht“ als Höhepunkt. Sein Begründer Zygmunt Duczyński bezeichnet dieses Theater als „einmaliges Mysterium auf dem Wege zur Erfassung der strukturellen Identität“, wo „sich alles auf der Ebene der Schauspieltechnik und der Ethik abspielt“, wo eine künstlerisch anspruchsvolle Literatur mit der Realität der neuen Kunst verbunden wird und wo der Künstler durch seine Persönlichkeit die Wahrheit über den Menschen vermitteln soll. Die existentielle Problematik dieser Vorführungen - Einsamkeit, Entdeckung des Todes und Suche nach Liebe und Gott - bleibt des öfteren hinter der Selbstironie, närrischem Verhalten und faszinierendem Lachen versteckt. Die Vorführungen dieses Theaters wurden in Berlin, Moskau, Amsterdam und London geboten. Zweimal wurde das Theater zur Teilnahme an den Edinburgher Festspielen eingeladen und dort mit dem Preis Fringe First für eine hervorragende schauspielerische Darbietung sowie mit einem Preis der internationalen Theaterkritik im Jahre 1994 ausgezeichnet.

TOWARZYSTWO „WIERSZALIN” - TEATR

STWARZAŁO SIĘ W BIELISTOKU

Eine Faszination vom Kultur- und Religionserbe des polnisch-weißrussischen Grenzgebietes (...) haben die besondere Ästhetik und weltanschauliche Orientierung dieses Theaters geprägt. Es erscheint plebejisch einfach und ungeniert naiv, bringt die Hierarchien durcheinander, wobei es das Erhabene mit dem Gemeinen verbindet, das Lasterhafte heiligt und das Heilige verweltlicht, indem es darauf hofft, das Böse von dem Guten abtrennen zu können. Die Grenze dazwischen haben wir stets selbst zu erkennen (...). Die Schauspiele sind voller Musik und Gesang. Puppe, Figur und Maske koexistieren mit dem lebendigen Schauspieler. Völlig konventionell bleibt (...) der literarische Text, nun mit einem wichtigen Akzent versehen (...).

Das „Wierszalin“ gilt als zweifacher Träger des prestigeträchtigen Preises Fringe First (Edinburgh), wobei seine Vorführungen in Polen und ganz Europa bekannt sind.

(Auszüge aus dem Theaterprogramm der Gesellschaft „Wierszalin“)

OSRODEK PRAKTYK TEATRALNYCH

GARDZIENCE LITWA

1977 von Włodzimierz Staniński gegründet. Man ist der Meinung, daß es im Ausland bekannter

theatre and its standpoint. The theatre demonstrates plebeian coarse simplicity and flippant naivety, which mixes hierarchies combining the low with the high, sanctifying blasphemy and secularizing the sacred in the hope that good may be distinguished from evil - and it is our constant task to see the border between the two. "Shows abound in music and singing, puppets, statues and masks coexist with living actors. What remains conventional is the literary text that contains a serious subject."

Wierszalin has won the prestigious Fringe First award (Edinburgh) twice and its performances have enjoyed much popularity in Poland and in Europe.

(Excerpts from a program of Towarzystwo „Wierszalin“)

OSRODEK PRAKTYK TEATRALNYCH

GARDZIENCE LITWA

It was founded in 1977 by Włodzimierz Staniński. The group is said to be more popular abroad than in Poland. Although long essays on the

nisimy rozpoznawać stale i samodzielnie (...). Spektakle nasyczone są muzyką i śpiewem; lalka, figura, maska współistnieją z aktorem. Całkowicie konwencjonalny pozostaje (...) tekst literacki wyposażony w niebłahy temat (...).

Wierszalin jest dwukrotnym laureatem prestiżowej nagrody Fringe First (Edynburg), a jego spektakle znane są w kraju i Europie.

(Fragmenty z programu teatralnego Towarzystwa „Wierszalin“)

OSRODEK PRAKTYK TEATRALNYCH

GARDZIENCE LITWA

Założony przez Włodzimierza Stanińskiego w 1977 roku. Uważa się, iż bardziej znany jest za granicą niż w Polsce. Choć o działalności teatru pisze się obszernie eseje w fachowej prasie polskiej i - może nawet więcej - w zagranicznej, działalność ta niełatwo poddaje się próbowi opisu czy sklasyfikowania. Jest unikatowa, inna, stanowi odrębny fenomen i wyznacza nowe perspektywy tw. teatrowi awangard-

theatre's operation have been published in professional Polish, and - perhaps even more frequently - foreign periodicals, the company's activity remains very resistant to any attempts of defining or classifying it. It stays unique and different, constitutes a phenomenon in itself and opens up new prospects for the so-called avant-garde or seeking theatre. The group starts with the assumption that it should seek "a new natural environment for the theatre" within traditional cultures. The group also believes that by producing the situation

dowemu czy poszukującemu. Wyjściowym, elementarnym założeniem jest szukanie „nowego naturalnego środowiska teatru” w obrębie kultur tradycyjnych oraz przekonanie, że poprzez powołanie sytuacji wzajemności, można wydobyć zapomniane zdaloby się przejawy życia i zapisać je w spektaklu, przeżyć je na nowo. Spektakl, rodzaj misterium - uroczystości, któremu nadaje się unikatową strukturę muzyczno-rytmiczną, jest jedną z wielu form twórczej aktywności zespołu. Tworzywo, nad którym teatr pracuje, kształtuje się podczas Wypraw (np. południowo-wschodnia Polska, Huculszczyzna, Laponia,

als in Polen sei. Obwohl in der polnischen und gar fremden Fachpresse umfangreiche Essays darüber veröffentlicht werden, fällt es eher schwer, die Tätigkeit des Zentrums zu beschreiben und einzuordnen. Da sie einmalig und andersartig ist, bildet sie ein neues Phänomen und bestimmt neue Perspektiven für die suchenden Avantgarde-Theater. Als primärer Ausgangspunkt gilt die Suche nach „einem neuen, natürlichen Theaterräumen“ innerhalb der traditionellen Kulturen sowie die Überzeugung, daß durch die Herbeiführung gegenseitig ansprechender Situationen die scheinbar vergessenen Erscheinungsformen des Lebens heraufbeschworen, als Schauspiel dargestellt und somit neu erlebt werden können. Eine von vielen Aktivitäten des Zentrums sind feierliche Mysterien, die mit einer einmaligen musikalisch-rythmischen Struktur versehen werden. Der durch das Theater ver-

ter verwer-
stoff
wird

of reciprocity it will rediscover the seemingly forgotten aspects of life, record them in a show and relive them. The performance, a kind of mysterious celebration which acquires an exceptional musical and rhythmical structure, is one of the numerous forms of the team's activity. The material with which the company works is shaped during expeditions (e.g. to south-eastern Poland, the Eastern Carpathians, Lapland and the Ukraine). In the process of naturalization and through assemblies, each of which is different, since people and places change. Yet travelling also means a constant evoking of the creative process in an off-stage situation something that Włodzimierz Staniewski, the theatre's founder, describes as "the actor's invocation to the whole world, his listening to the world's answer and finding inspiration in these answers."

TEATR WIĘJSKI „WĘGAJTY”

JAWONO NEAR OLESZYŃ

It has been functioning since 1986 and its passion is to create living theatre. Węgaity chats, plays music and sings. In its search it refers to borderland cultural heritage and traces the influence of various cultures and nations of north-eastern Poland. The company's artistic ideas and search are best exemplified by multi-plot performances: "Gospoda ku Wiecznemu Pokojowi" (Inn to Eternal Peace) and "Historie Vincenza" (Vincenzo's Stories), staged since March 1994 as a whole. The theatre is modest and simple - as Waclaw Sobaszek says, "it seems to discover the therapeutic properties of music and everything that is musical."

TEATR IM. ALBERTA TISON 2ms

A group of young people (established in 1986) for whom the theatre, conceived as a total whole, should offer a specific picture of modern reality and stimulate the audience to active thinking without thrusting the company's opinion down people's throats. Making creative use of the predecessors' experience (the alternative theatre of the 1970's) the team seeks its own formal solutions and builds its own style. The best evidence of the group's success is the performance "Ratujcie nasze dusze" (Save Our Souls), which has been recognized as one of the most significant achievements of the seeking theatre in recent years and

Ukraina) w procesie naturalizacji i Zgromadzeń, z których każde jest inne, bo zmieniają się ludzie i miejsca. Ale Wędrowanie to również ciągłe wywoływanie procesu twórczego w sytuacji pozasceniczej, procesu, o którym twórca zespołu, Włodzimierz Staniewski, mówi, że „Jest inwokacją aktora do całego świata, nasłuchiowaniem, jak świat odpowie, i inspirowaniem się tymi odpowiedziami”.

TEATR WIĘJSKI „WĘGAJTY”

JAWONO N. OLESZYŃ

Istnieje od 1986 r., a jego pasją jest tworzenie żywego teatru. „Węgaity” gawędzą, muzykują, śpiewają. W swoich poszukiwaniach odwołują się do dziedzictwa kulturowego pogranicza, śledząc wpływy różnych kultur i narodów północno-wschodniej Polski. Ideą artystyczną i poszukiwania „Węgaity” oddają wielowątkowe spektakle: „Gospoda ku Wiecznemu Pokojowi” i „Historie Vincenza”, pokazywane od marca 1994 r. jako pewna całość. Teatr skromny i prosty, który, jak mówi Waclaw Sobaszek, „zdaje się odkrywać terapeutyczne właściwości muzyki i wszystkiego, co muzyczne”.

TEATR IM. ALBERTA TISON 2ms

Zespół młodych ludzi (zał. w 1986 r.), dla których teatr, pojmowany totalnie, powinien dawać swoisty wyraz obecnej rzeczywistości, pobudzać widza do myślenia bez narzucania mu czegośkolwiek. Twórczo korzystając z doświadczeń poprzedników (teatr alternatywny lat 70.), poszukuje własnych rozwiązań formalnych, buduje własny styl. Cezurę w życiu zespołu stanowi spektakl „Ratujcie nasze dusze”, uznany za jedno z najważniejszych dokonań teatru poszukującego ostatnich lat: manifest pokolenia dorastającego w latach 90.

TEATR BIURO PODRÓŻY Pomas

Jeden z najciekawszych zespołów młodego pokolenia teatru alternatywnego w Polsce. Zaistniał w 1989 r. na Ogólnopolskim Festiwalu Młodego Teatru „START”.

während seiner Entdeckungsreisen (nach Südostpolen, das Hucul-szczyzna-Land, Lappland, Ukraine) gestaltet, und zwar als Folge von Naturalisierung und Versammlung, die durch Ort- und Menschenwechsel immer anders sind. Durch dieses Reisen wird der Schöpfungsprozess aber immer wieder in einer Realität außerhalb der Bühne angeregt. Es handelt sich um einen Prozess, den der Begründer der Gruppe, Włodzimierz Staniewski bezeichnet als „des Künstlers Invokation an die Welt und Warten auf deren Reaktion als künstlerische Anregung”.

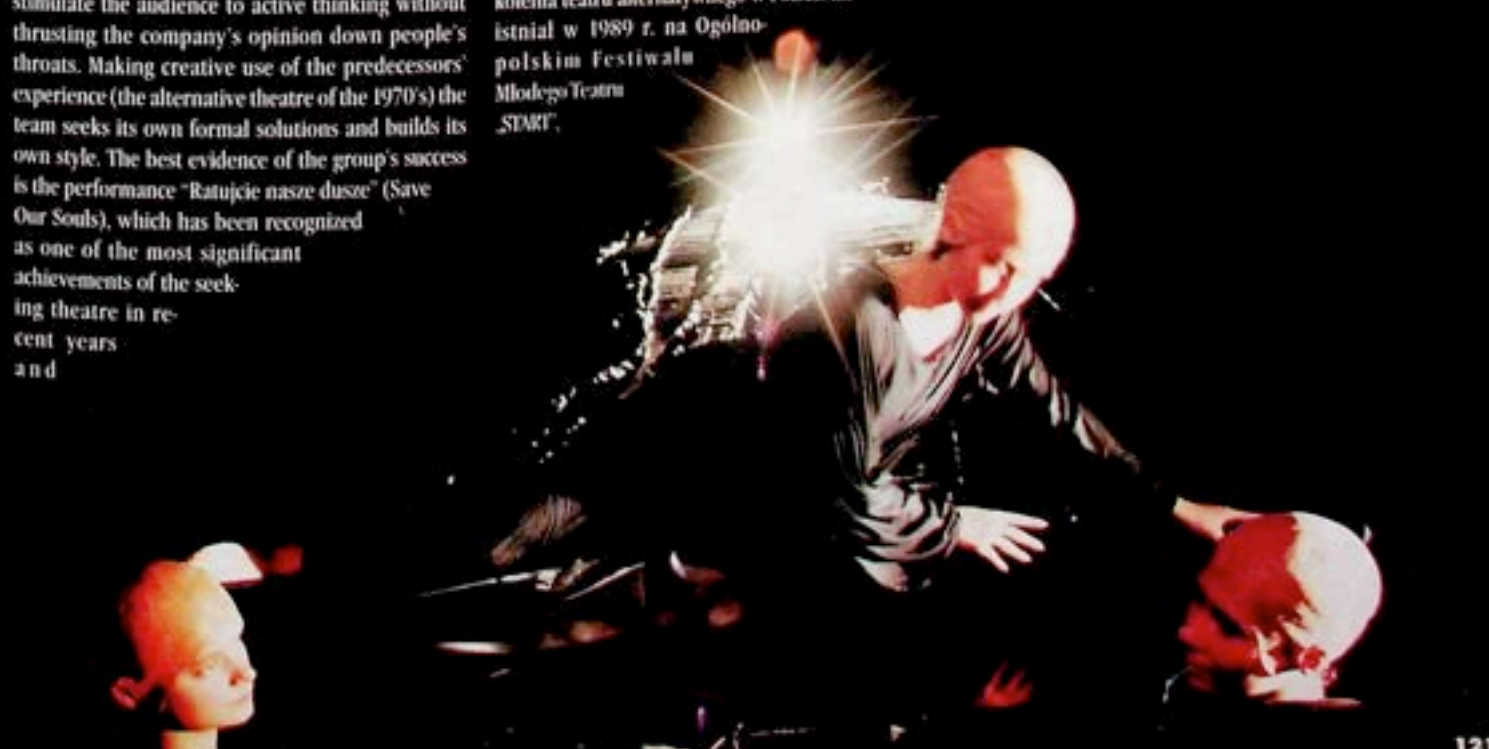
TEATR WIĘJSKI „WĘGAJTY”

JAWONO N. OLESZYŃ

1986 gegründet, leidenschaftlich um die Schaffung eines lebendigen Theaters bemüht. Es ist seine Art zu plaudern, zu musizieren und zu singen. Bei seiner Suche bezieht sich das Theater auf das Kulturerbe des Grenzgebietes, indem es die Einflüsse der verschiedenen Kulturen und der Völker Nordostpolens verfolgt. Die künstlerische Idee und Suche des Theaters kommt durch seine mit vielen Motiven behafteten Vorführungen zum Vorschein, und zwar „Das Wirtshaus zum Ewigen Frieden” und „Vincenzos Geschichten”, die seit März 1994 als Ganzes geboten werden. Es handelt sich um ein bescheidenes und schlichtes Theater, das, so Waclaw Sobaszek, „die therapeutischen Eigenschaften der Musik und alles Mäuschen zu entdecken scheint”.

TEATR IM. ALBERTA TISON 2ms

1986 ist eine Gruppe junger Menschen entstanden, die der Ansicht sind, daß das Theater in seiner totalen Auffassung die momen-

a manifesto of the generation that reaches its maturity in the 1990's.

TEATR BIURO PODRÓŻY Poznań

One of the most interesting groups among the alternative theatres of the younger generation in Poland.

It made its debut at the "START" All-Polish Young Theatre Festival in 1989, where the team won the first prize. Ideologically close to Teatr Ósmego Dnia in understanding the essence of the theatre and its duty towards life as well as in the mode of viewing work. The performances of Biuro Podróży, which emerge out of a collective effort, are based on the group's own texts and ideas. In 1995 the street show "Carmen Funebre" won the critics' prize and the audience award at the Edinburgh Festival.

Jolanta Tubielewicz

PHOTOGRAPHIC

PIOTR TOMASZUK - TOWARZYSTWO „WIERZBAŁIN” PAGE 115;
ANDRZEJ A. JOHN - SCENA PLASTYCZNA KATOLICZNEGO
UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO PAGE 117, 119, 120, 121;
ANNA BUNA - TEATR ÓSMEGO DNIA, BIURO PODRÓŻY PAGE 118;
TEATR ÓSMEGO DNIA PAGE 122

gdzie otrzymał pierwszą nagrodę. Ideowo bliski Teatrowi Ósmego Dnia - w pojmowaniu istoty teatru i jego powinności wobec życia, w sposobie myślenia o pracy. Spektakle Biura Podróży, które powstają w kreacji zespołowej, realizowane są na podstawie własnych tekstów i pomysłów. W 1995 r. spektakl uliczny „Carmen Funebre” został uhonorowany na festiwalu w Edynburgu nagrodą publiczności i nagrodą krytyków.

tane Realität ausdrücken und den Zuschauer zum Nachdenken bringen soll, ohne ihm jedoch irgend-etwas aufzuzwingen. Das Theater verwertet kreativ die Erfahrungen seiner Vorgänger (das alternative Theater der 70er Jahre), wobei es seine eigenen formalen Lösungen sucht und seinen eigenen Stil aufbaut. Als Zäsur in der Tätigkeit des Theaters gilt das Schauspiel „Rettet unsere Seelen“, das für eine der wichtigsten Leistungen des suchenden Theaters in den letzten Jahren und als Manifest der in den 90er Jahren aufwachsenden Generation anerkannt wurde.

TEATR BIURO PODRÓŻY Poznań

Illerbei handelt es sich um eine der interessantesten Truppen der jungen Generation im Bereich des alternativen Theaters in Polen. Dem Publikum ist sie seit 1989 bekannt, als sie auf den Nationalen Festspielen des Jungen Theaters „START“ aufgetreten und mit dem ersten Preis ausgezeichnet worden ist. Hinsichtlich der Auffassung des Wesens des Theaters und dessen Verpflichtung gegenüber dem Leben sowie hinsichtlich der Betrachtung der Arbeit ist es dem Teatr Ósmego Dnia sehr verwandt. Die Aufführungen des Theaters kommen als kollektive Kreationen zustande, wobei eigene Texte und Ideen Anwendung finden. Die Straßenaufführung „Carmen Funebre“ wurde 1995 auf den Festspielen in Edinburgh mit den Preisen der Kritik und des Publikums ausgezeichnet.